

ชื่อเรื่องวิจัย	การพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในการสนทนาภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง
ชื่อผู้วิจัย	นางปิยธิดา ยะเคียน
ตำแหน่ง	ครูผู้สอน รายวิชาภาษาอังกฤษ
ปีที่ทำการวิจัย	ภาคเรียนที่ 1/2563
ประเภทงานวิจัย	วิจัยการเรียนการสอน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง กลุ่มที่ 7 ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รหัสวิชา 30000-1201 จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แบบฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รหัสวิชา 30000-1201 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ จากการศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของผู้เรียนโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน พบว่า ครั้งที่ 1 นักศึกษาได้คะแนนการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนสูงสุด 13 คะแนน และต่ำสุด 10 คะแนน ครั้งที่ 2 นักศึกษาได้คะแนนการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนสูงสุด 20 คะแนน และต่ำสุด 17 คะแนน แสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนนักศึกษามีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกมากขึ้น

ความสำคัญและความเป็นมา

ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 1/2563 นั้นได้สังเกตเห็นการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดในเรื่องของการแสดงออกต่อหน้าชั้นเรียน หรือการออกมานำเสนอรายงานมักจะเกิดปัญหาในเรื่องของการไม่กล้าออกมาพูดหน้าห้องเรียน หรือออกมานำเสนองานโดยขาดความมั่นใจ กลัวไม่กล้าพูดเสียงดัง รวมถึงท่าทาง และบุคลิกภาพ การยืน การนั่ง การพูด หรือแม้กระทั่งการตอบคำถาม ปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลให้นักศึกษาเกิดปัญหาการกล้าแสดงออก หรือการแสดงออกหน้าชั้นเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น รวมทั้งในรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่นักศึกษาสามารถฝึกฝนและพัฒนาพฤติกรรมมารการกล้าแสดงออกของนักศึกษาหน้าชั้นเรียน รวมถึงบุคลิกภาพ ผู้วิจัยจึงได้คิดวิธีการที่จะทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม พร้อมทั้งสามารถที่จะพัฒนาพฤติกรรมมารการกล้าแสดงออกของนักศึกษา โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนผู้วิจัยคาดหวังว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบของการแสดงบทบาทสมมติจะช่วยพัฒนาพฤติกรรมมารการกล้าแสดงออกของนักศึกษาในการนำเสนองานหน้าชั้นเรียน ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้นและประสบความสำเร็จการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมมารการกล้าแสดงออกของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติในชั้นเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ในระดับที่ตีมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น	การแสดงบทบาทสมมติ
ตัวแปรตาม	พฤติกรรมมารการกล้าแสดงออกของผู้เรียน

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษามีการพัฒนาพฤติกรรมมารการกล้าแสดงออกของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติในชั้นเรียน ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ในระดับที่ตีมากขึ้น

นิยามศัพท์

1. การพัฒนา หมายถึง การดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เจริญยิ่งขึ้น
2. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะอันเป็นเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งแสดงออกทางท่าทางความรู้สึกนึกคิดความเฉลียวฉลาด ตลอดจนกิริยามารยาท ลักษณะนิสัย และอุปนิสัย
3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกหน้าชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด การกระทำต่อบุคคลและสถานการณ์อย่างตรงไปตรงมาหน้าชั้นเรียนอย่างเหมาะสมด้วยความเชื่อมั่นความมั่นใจโดยปราศจากความวิตกกังวล

4. การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง สถานการณ์ของการแสดงโดยไม่มีเตรียมตัว โดยเน้นความสำคัญที่บุคคลและบทบาท นักศึกษาสวมบทบาทคนใดคนหนึ่งและแสดงหรือปฏิบัติบทบาทของผู้ที่เขาเป็นในสถานการณ์เฉพาะที่กำหนดขึ้น
5. วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง การสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นมาที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงบทบาทสมมตินั้นๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางด้านความรู้ความคิด ที่คิดว่าตนควรจะเป็น

แนวคิด ทฤษฎี หรืองานวิจัยที่สนับสนุนการเลือกใช้นวัตกรรมนี้

Alberti & Emmons (1986,อ้างใน กญญรัตน์ วงศ์เชษฐ , 2543) ก็ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า เป็นการกระทำที่บุคคลสามารถทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ เป็นการเรียกร้องโดยปราศจากความวิตกกังวลเป็นการแสดงออกของความรู้สึกโดยตรงไปตรงมาด้วยความสบายใจ'

Bower & Bower, 1976 ให้ความหมายว่า พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก คือความสามารถในการที่จะแสดงความรู้สึกที่จะเลือกว่าควรปฏิบัติอย่างไรที่จะแสดงสิทธิเมื่อมีความเหมาะสมที่จะเพิ่มความรู้สึก เห็นคุณค่าในตนเอง ที่จะช่วยพัฒนาความมั่นใจในตนเองให้เกิดขึ้น ที่จะแสดงความไม่เห็นด้วยเมื่อคิดว่ามีควมสำคัญมากพอ และความสามารถในการที่จะดำเนินการ เพื่อปรับพฤติกรรมของตนเองและขอร้องให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการต่อต้านเข้าด้วย

Jakubowski, 1973 ให้ความหมายว่า พฤติกรรมระหว่างบุคคลหนึ่งซึ่งบุคคลลุกขึ้นเพื่อแสดงสิทธิอันถูกต้องของเขาในวิถีทางที่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นการแสดงความรู้สึก การคิด และความเชื่อออกมาอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ และเหมาะสม'

(ธีรวรรณ ธีระพงษ์, 2543) ให้ความหมายว่าเป็นพฤติกรรมที่บุคคลสามารถแสดงออกได้อย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุดตามสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ และสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยวิธีการทางบวกโดยปราศจากความวิตกกังวลนั้นคือบุคคลสามารถแสดงออกอย่างเหมาะสมมิใช่กระทำเพื่อที่จะให้ได้สิ่งที่ต้องการเป้าหมายของการกระทำพฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้นคือการสื่อสารอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา ไม่โจมตีความต้องการหรือการคิดเห็นของบุคคลอื่น ซึ่งการทำเช่นนั้นจะทำให้มีโอกาสบรรลุเป้าหมายที่ต้องการโดยไม่ปฏิเสธสิทธิของผู้อื่น

สรุปความหมายพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกอย่างเหมาะสม กล้าคิด กล้าพูด กล้ากระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นการเพิ่มความมั่นใจในตนเองโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น โดยเป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา

ทฤษฎีพฤติกรรมกล้าแสดงออก

Bower and Bower (1976, อ้างใน รัศมี เชื้อเจ็ดตน, 2539)แบ่งพฤติกรรมที่มนุษย์แสดง

ออกเป็น 3ลักษณะคือ

1. ลักษณะที่ไม่กล้าแสดงออกพฤติกรรม ที่เรียกว่า พฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออก (Nonassertive Behavior)
2. ลักษณะที่มีความกล้าแสดงพฤติกรรม แต่มีการแสดงออกที่รุนแรงเสียหาย เรียกว่าพฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Assertive Behavior)
3. ลักษณะที่มีความกล้าแสดงออกพฤติกรรม โดยมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม เรียกว่า

พฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertive Behavior) Lange and Jakubowski (1976, อ้างใน กัญญา รัตน์ วงศ์เชษฐ, 2543) ก็ได้แบ่งพฤติกรรมกล้าแสดงออกไว้ดังนี้

1. การไม่กล้าแสดงออก คือ การแสดงออกซึ่งละเลยการใช้สิทธิที่พึงมีของตนเองประสบความสำเร็จที่แสดงความรู้ ความคิดเห็น ยอมตามผู้อื่น เลี่ยงความขัดแย้งทุกสถานการณ์ สังเกตได้จากพฤติกรรม เช่น การหลบสายตาขณะสนทนา กุมมือ อยู่ข้างหลังผู้อื่น มีน้ำเสียงเดียวกันตลอด หรือพูดเบา เกินไป ลังเลใจ พูดเสียงสั้น กระแอมไออ่อนบ่อย ๆ เป็นต้น

2. การก้าวร้าว ได้แก่ การแสดงออกซึ่งป้องกันสิทธิส่วนบุคคลของตน หรือวิธีรุนแรงด้านความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการต่างๆในทางที่ไม่เหมาะสม ล่วงเกินสิทธิผู้อื่นชอบมีอิทธิพลเหนือกว่าต้องการเป็นผู้ชนะ ชูบังคับผู้อื่น สังเกตได้จากการทำให้ผู้อื่นด้อยกว่าตน เช่น จ้องคู่สนทนามากเกินไป พูดเสียงดังหรือเสียงไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ หน้าตาคุัดน วางอำนาจ ใช้คำพูดเหน็บแนมเสียดสี เย่อหยิ่ง หัวน และชอบชี้นิ้ว เป็นต้น

3. การแสดงออกที่เหมาะสม หมายถึง การแสดงออกในทางป้องกันสิทธิส่วนบุคคลของตนเองทั้งความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ และเหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับนับถือต่อกันมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน อาจสังเกตได้ โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับคำพูด น้ำเสียงเหมาะสมตามสถานการณ์ ประสานตากับคู่สนทนาวางท่าทางของร่างกายที่แสดงถึงความมั่นคง พูดได้คล่องแคล่ว ไม่เคอะเขิน หรือลังเลใจ มีความชัดเจนเน้นถ้อยคำสำคัญ เป็นต้น จากที่กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมกล้าแสดงออกได้ว่า ลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกแบ่งออกเป็น ลักษณะที่ไม่กล้าแสดงพฤติกรรม ลักษณะที่แสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม และลักษณะที่แสดงพฤติกรรมมากเกินไปจนกลายเป็นความก้าวร้าว

ความหมายวิธีสอนแบบบทบาทสมมติ

ทิตนา แคมมณี(2550 : 358) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติคือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทใน5สถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกมาตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาการแสดงออกของผู้แสดงทั้งทางด้านความรู้ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่สังเกตพบว่าเป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

สุพิน บุญชูวงศ์ (2544 : 67) กล่าวว่าวิธีสอนที่ใช้บทบาทที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการสอนโดยที่ครูสร้างสถานการณ์สมมติและบทบาทขึ้นมาให้นักเรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น มีการแสดงออกทั้งทางด้านความรู้ความคิดและพฤติกรรมของผู้แสดงมาใช้เป็นพื้นฐานในการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนในเรื่องความรู้สึกและพฤติกรรม และปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

อาภรณ์ใจเที่ยง (2550 : 160) อธิบายถึง วิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติหมายถึง วิธีสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นจากความเป็นจริง มาให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ผู้เรียนคิดว่าควรจะเป็น ผู้สอนจะใช้การแสดงออกทั้งทางด้านความรู้ความคิด และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นพื้นฐานในการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน อันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียนอย่างลึกซึ้งและรู้จักปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 161) กล่าวถึงการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ(Role Playing)คือ เทคนิคการสอนที่ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น นั่นคือ แสดงบทบาทที่กำหนดให้

อินทิรา บุญยาทร (2542 : 98) อธิบายการสอนด้วยบทบาทสมมติหมายถึง วิธีสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็นโดยแสดงออกทั้งทางด้านความรู้ความคิด และพฤติกรรมเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

สรุป ได้ว่า วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง การสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นมาที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงบทบาทสมมตินั้นๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางด้านความรู้ความคิด ที่คิดว่าตนควรจะเป็น

จุดมุ่งหมายของการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ

ทิตนา แคมมณี (2550 : 358) กล่าวว่าวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่นหรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง

สุพิน บุญชูวงศ์ (2544 : 67) อธิบายถึงความมุ่งหมายของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติดังนี้

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกซึ่งความรู้สึก
3. เพื่อฝึกการแก้ปัญหา

สิริวรรณ ศรีพหลและ พันทิพาอุทัยสุข(2540 : 106) กล่าวถึงเป้าหมายการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการนำเอาตัวอย่างพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในสังคม มาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ซึ่งผลที่จะได้รับการศึกษาโดยวิธีการดังกล่าวจะทำให้

1. ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจความรู้สึกของบุคคลอื่น ๆ และเมื่อสำรวจแล้วก็จะสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้นในเชิงเจตคติ
2. ผู้เรียนได้มีโอกาสในการศึกษาความสัมพันธ์และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่ม
3. ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่ม ในบุคคล หรือระหว่างบุคคลได้ อย่างมีประสิทธิภาพ'
4. ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาค่านิยมในเรื่องความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น
5. ผู้เรียนสามารถสำรวจเจตคติของตนเอง รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องโดยการเรียนรู้จากเจตคติของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง

อาภรณ์ใจเที่ยง (2550 : 160)กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแสดงบทบาทสมมติไว้ว่า

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในพฤติกรรมและความรู้สึกของผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความรู้ความคิดในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ
4. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงออกได้เรียนด้วยความเพลิดเพลิน
5. เพื่อให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น

สรุป ได้ว่าการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ มุ่งฝึกการทำงานร่วมกัน กล้าคิด กล้าแสดงออกในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อมากยิ่งขึ้นลดความตึงเครียด เพราะเป็นการสอนที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ลักษณะสำคัญของการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ

ลักษณะของบทบาทสมมติ (อาภรณ์ใจเที่ยง,2550 : 160-161) บทบาทสมมติที่ผู้เรียน

แสดงออกแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. การแสดงบทบาทสมมติแบบละครเป็นการแสดงบทบาทตามเรื่องราวที่มีอยู่แล้ว ผู้แสดงจะได้ทราบเรื่องราวทั้งหมด แต่จะไม่ได้รับบทที่กำหนดให้แสดงตามอย่างละเอียด ผู้แสดงจะต้องแสดงออกตามความคิดของตน และดำเนินเรื่องไปตามท้องเรื่องที่กำหนดไว้แล้วซึ่งมีลักษณะเหมือนละคร

2. การแสดงบทบาทสมมติแบบแก้ปัญหา เป็นการแสดงบทบาทสมมติที่ผู้เรียนได้รับทราบสถานการณ์หรือเรื่องราวแต่เพียงเล็กน้อยเท่าที่จำเป็น ซึ่งมักเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือมีความขัดแย้งแฝงอยู่ผู้แสดงบทบาทจะใช้ความคิดของตนในการแสดงออกและแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเสรี

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 161) กล่าวถึง การแสดงบทบาทสมมติว่า แตกต่างจากเกมจำลองสถานการณ์ตรงที่ไม่มีกฎเกณฑ์และการแข่งขัน กล่าวคือเป็นการสอนที่หยิบยกเอาเหตุการณ์ประเด็นหรือปัญหาขึ้นมาให้ผู้เรียนศึกษา โดยวิธีการให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น เข้าใจถึงปัญหาในเหตุการณ์นั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น เข้าใจถึงปัญหาในเหตุการณ์นั้น ๆ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยนั้น

สิริวรรณ ศรีพหลและ พันทิพาอุทัยสุข(2540 : 105) ได้กล่าวว่าการแสดงบทบาทสมมติจะส่งเสริมผู้เรียนให้แสดงพฤติกรรมหรือบทบาทต่าง ๆ กันไปตามบทบาทที่กำหนดไว้ในเหตุการณ์พฤติกรรมที่ผู้เรียนซึ่งเป็น ผู้แสดงบทบาทแสดงออกมานั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึก อารมณ์ เจตคติของผู้แสดงที่มีต่อบทบาทหรือพฤติกรรมที่ผู้แสดงสวมบทบาทนั้นอยู่รวมทั้งเข้าใจถึงพฤติกรรมของผู้อื่นที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือปัญหานั้นด้วย

นอกจากนี้เสริมศรีลักษณ์ศิริ (2540 : 260-261) กล่าวว่าการใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอนบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการ สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน โดยที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติขึ้น ให้ผู้เรียนได้แสดงออกมาตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น และถือเอาการแสดงออกทั้งทางความรู้และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้อการแสดงบทบาทสมมติเป็นการฝึกให้ผู้แสดงได้ประสบการณ์จริงในสภาพของการสมมติขึ้นมาทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองและเรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของตนอย่างมีประสิทธิภาพในสภาวะต่างๆ ได้

ประเภทของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

อินทิรา บุญยาทร (2542 : 98) กล่าวว่าการสอนแบบบทบาทสมมติ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้แสดงจะต้องแสดงบทบาทของคนอื่นตามที่ถูกกำหนด โดยละทิ้งแบบแผนพฤติกรรมของตนเอง เช่น แสดงบทบาทของผู้มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์หรือบุคคลอื่น ๆ ที่ลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองเป็นบุคคลสมมติ เช่น สมมติว่าเป็นชาวนา เป็นครูเป็นนายอำเภอ เป็นพ่อค้า ฯลฯ ผู้แสดงจะต้องพูดคิด ประพฤติมีความรู้สึกเหมือนกับบุคคลที่สวมบทบาทนั้นๆ

2. ผู้แสดงจะยังคงรักษาบทบาทและแบบแผนพฤติกรรมของตนเอง แต่กำหนดสถานการณ์ที่อาจพบในอนาคต เช่น การสมัครงาน การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างการเป็น ผู้แนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ฯลฯ บทบาทสมมติประเภทนี้เป็นประโยชน์ต่อการฝึกฝนทักษะเฉพาะอย่าง เช่น การแนะนำการสัมภาษณ์การสอนการจูงใจ

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 161) กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมติมี 2 ประเภท

ประเภทแรกผู้แสดงบทบาทสมมติจะต้องแสดงบทบาทของคนอื่นโดยละทิ้งแบบแผนพฤติกรรมของตนเอง บทบาทของบุคคลอื่นอาจเป็นบุคคลจริง เช่น คนที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์เพื่อนร่วมห้อง หรือการเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกันกับเพื่อน ๆ หรือเป็นบุคคลสมมติเช่น สมมติว่าเป็นครูใหญ่สมมติว่าเป็นชาวนา เป็นต้น ผู้แสดงบทบาทสมมติจะพูด คิด ประพฤติหรือมีความรู้สึกเหมือนกับบุคคลที่ ตนสวมบทบาทประเภทที่สอง ผู้แสดงบทบาทจะยังคงรักษาบทบาทและแบบแผน พฤติกรรมของตนเอง แต่ปฏิบัติอยู่ในสถานการณ์ที่อาจพบในอนาคต เช่น การสมัครงาน สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้แนะนำให้คำปรึกษาแก่นักเรียน บทบาทสมมติประเภทนี้เป็นประโยชน์ต่อการฝึกฝนทักษะเฉพาะเช่น การแนะนำการสัมภาษณ์การจูงใจการควบคุมความขัดแย้ง เป็นต้น

นอกจากนี้ จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ(2544 : 50-51)กล่าวถึงวิธีแสดงบทบาทสมมติทำได้3 วิธีคือ

1. การแสดงแบบละคร การแสดงแบบนี้ผู้แสดงจะต้องฝึกซ้อมก่อน เช่น อาจจะทำทางฝึกซ้อมบทพูด ตามบทบาทของตัวละครในเรื่องที่แสดง ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องบทเรียน วรรณคดีหรือบทเรียนประวัติศาสตร์ก็ได้
2. การแสดงทันทีทันใจการแสดงแบบนี้ผู้แสดงไม่ต้องเตรียมตัวฝึกซ้อม แต่เมื่อเรียนถึงเรื่องใดก็ให้นักเรียนแสดงได้ทันทีเช่น แสดงเป็นตำรวจแสดงเป็นบุรุษไปรษณีย์แสดงเป็นพ่อเป็นลูก ฯลฯ โดยให้นักเรียนแสดงไปตามความนึกคิดของนักเรียนเองให้เหมาะสมกับบทบาทที่รับมา
3. การแสดงโดยครูหรือนักเรียนช่วยกันกำหนดเรื่องให้การแสดงแบบนี้ผู้แสดงจะต้องแสดงไปตามเรื่องที่กำหนดแต่อาจจะแต่งเติมบทของตนเองเข้าไปบ้างก็ได้ตามความเหมาะสมจากประเภทของการสอนโดยใช้การแสดงละครที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า นักวิชาการได้แบ่งประเภทของการสอนไว้แตกต่างกัน ซึ่งพอจะสรุปได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ผู้แสดงเป็นจะต้องเป็นผู้แสดงบทบาทตามที่ถูกกำหนดไว้โดยไม่เกี่ยวข้องกับความรู้ความรู้สึกส่วนตัว
 2. ผู้แสดงจะต้องแสดงบทบาทตามแบบแผนพฤติกรรมของตนเอง
 3. การแสดงบทบาทที่ผู้แสดงจะต้องเตรียมตัวก่อนการแสดงละคร
 4. การแสดงบทบาทที่ผู้แสดงต้องแสดงบทบาทโดยทันทีไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า
- องค์ประกอบของการสอนแบบบทบาทสมมติ

ทศนา แชนมณี (2550 : 358) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญ (ที่ขาดไม่ได้) ของวิธีสอนแบบ

บทบาทสมมติไว้ดังนี้

1. มีผู้สอนและผู้เรียน
2. มีสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติ
3. มีการแสดงบทบาทสมมติ
4. มีการอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดงและสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ
5. มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขั้นตอนของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ทศนาแชนมณี(2550 : 358-359) อธิบายขั้นตอนสำคัญของการสอนไว้ดังนี้

1. ผู้สอน / ผู้เรียน นำเสนอสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติ
2. ผู้สอน / ผู้เรียนเลือกผู้แสดงบทบาท
3. ผู้สอนเตรียมผู้สังเกตการณ์
4. ผู้เรียนแสดงบทบาท และสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก
5. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดง
6. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ
7. ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

สุพิน บุญชูวงศ์(2544 : 67)กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนแบบบทบาทสมมติไว้ดังนี้

1. เลือกปัญหาที่นักเรียนส่วนมากในชั้นเรียนพบบ่อย ๆ หรือเป็นเรื่องที่เข้าใจยากจดจำยากสับสน กล่าวตามสภาพจริง หรือได้ก็ไม่เหมาะสม
2. กำหนดตัวบุคคลให้เหมาะสมกับบทบาทนั้น ๆ เท่าที่ลักษณะของบุคคลเอื้ออำนวยให้กับสภาพความเป็นจริง

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคน่าน ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2563 ที่ผู้วิจัยรับผิดชอบสอน จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 152 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง กลุ่มที่ 7 จำนวน 17 คน ภาคเรียนที่ 1/2563 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีดังนี้

1. กิจกรรมฝึกการแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษา
2. แบบประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของผู้เรียน
2. กำหนด หัวข้อเรื่องโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน
3. กำหนดการให้คะแนนแบบประเมินการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกโดยพิจารณาจากหัวข้อแบบประเมินการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของผู้เรียน
4. บันทึกคะแนนลงในแบบประเมินการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออก
5. นำคะแนนผลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

หลังจากเก็บข้อมูลได้ครบตามที่ต้องการแล้วผู้วิจัยได้ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามค่าร้อยละจากแบบประเมินการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับ ที่	รหัสนักศึกษา	ชื่อ-สกุล	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
			คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1.	63301060025	นาย ธนกร สุรินทร์	11	55	17	85
2.	63301060066	นาย ศุภกร ชันทะยศ	12	60	18	90
3.	63301060071	นาย อาทิตย์ สีเทพ	11	55	18	90
4.	63301060075	นาย ชินวัฒน์ พุทธิสา	12	60	17	85
5.	63301060081	นาย ณ์ฐพล แซ่เฮ้อ	13	65	18	90
6.	63301060105	นางสา เอมอร แสงแก้ว	13	65	20	100
7.	63301060106	นาย อัมภาวุธ อุททะนา	10	50	17	85
8.	63301060107	นางสา อัฐฉราพร นุราช	13	65	17	85
9.	63301060108	นาย สุธากรณ์ ดำเนินวงศ์	12	60	20	100
10.	63301060109	นางสา สิริินญา รักชะภัย	12	60	17	85
22.	63301060110	นางสา สาธิกา คำอินสม	13	65	17	85
12.	63301060112	นาย วิศรุต ก้าวังค์	13	65	17	85
13.	63301060113	นาย วิริทธิ์พล กองคำ	12	60	17	85
14.	63301060114	นาย วิริยะ เป็งแก้ว	12	60	20	100
15.	63301060117	นาย วชิระพงษ์ ชัยชนะ	12	60	17	85
16.	63301060118	นาย นนทพันธ์ ศรีบุญมี	10	50	18	90
17.	63301060121	นาย คัลทวัลย์ อินถา	10	50	17	85

จากตารางที่ 1 สรุปแบบการประเมินการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน พบว่าสัปดาห์แรก นักศึกษาได้คะแนนการพัฒนาบุคลิกภาพด้านการแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนสูงสุด 13 คะแนน และต่ำสุด 10 คะแนนสัปดาห์ที่สอง นักศึกษาได้คะแนนการพัฒนาบุคลิกภาพด้านการแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนสูงสุด 20 คะแนน และต่ำสุด 17 คะแนน

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละในการแสดงผลแบบประเมินการพัฒนาบุคลิกภาพด้านการแสดงออก โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2

การนำเสนอ	x	ร้อยละ
ครั้งที่ 1	11.82	59.11
ครั้งที่ 2	17.76	88.82

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบประเมินผลการพัฒนาพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 พบว่าครั้งที่ 1 ค่าเฉลี่ย 11.82 หรือ ร้อยละ 59.11 และครั้งที่ 2 ค่าเฉลี่ย 17.76 หรือร้อยละ 88.82 จึงสรุปได้ว่าผลการพัฒนาพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน อยู่ในระดับดีมาก

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินการพัฒนาพฤติกรรมด้านการแสดงออกของผู้เรียนโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง กลุ่มที่ 7 จำนวน 17 คน ภาคเรียนที่ 1/2563 คะแนนในสัปดาห์ที่สองสูงกว่าสัปดาห์ที่หนึ่ง แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาบุคลิกภาพด้านการแสดงออกของผู้เรียนโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมด้านการแสดงออกให้สูงขึ้นได้

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน พบว่าสัปดาห์แรก นักศึกษาได้คะแนนการพัฒนา พฤติกรรมแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนสูงสุด 13 คะแนน และต่ำสุด 10 คะแนน สัปดาห์ที่สอง นักศึกษาได้คะแนนการพัฒนาพฤติกรรมแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนสูงสุด 20 คะแนนและต่ำสุด 17 คะแนน แสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียน โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนดีขึ้นได้

แบบการประเมินการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน

วันที่ 27 กรกฎาคม 2563 ห้องเรียน 633

ชื่อ-สกุล	บุคลิกที่ เหมาะสม	กล้า แสดงออก	การพูด และภาษา	ความ เชื่อมั่น	ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	การนำเสนอ น่าสนใจ	รวม	ร้อยละ
	5	5	5	5	5	5		
นาย ธนกร สุรินทร์	3	3	3	3	3	3	18	60
นาย ศุภกร ชันทะยศ	3	2	2	2	3	2	14	46.66
นาย อาทิตย์ สีเทพ	3	4	3	2	2	3	17	56.66
นาย ชินวัฒน์ พุทธิสา	2	2	2	2	2	2	12	40
นาย ณ์ัฐพล แซ่เฮ้อ	2	2	3	2	2	1	12	40
นางสา เอมอร แสงแก้ว	3	4	3	3	4	3	20	100
นาย อัมภิวุธ อุททะนา	3	2	3	2	2	2	14	46.66
นางสา อัฐนราพร นุราช	4	3	4	3	3	3	20	100
นาย สุธากรณ์ ดำเนินวงศ์	3	2	2	2	2	3	14	46.66
นางสา สิริินญา รักชะภัย	2	2	2	3	2	2	13	43.33
นางสา สาธิกา คำอินสม	2	2	2	2	2	2	12	40
นาย วิศรุต ก้าววงศ์	2	3	2	2	4	3	16	53.33
นาย วิริทธิ์พล กองคำ	2	2	2	2	2	3	13	43.33
นาย วิริยะ เป็งแก้ว	2	2	2	2	2	1	11	36.66
นาย วชิระพงษ์ ชัยชนะ	3	2	2	2	2	2	13	43.33
นาย นนทพันธ์ ศรีบุญมี	2	2	2	2	3	1	12	40
นางสา คัลทวัลย์ อินถา	2	2	2	2	2	3	13	43.33

บรรณานุกรม

อุษณีย์ จันดาวงศ์. วิจัยการใช้แผนการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http:// www.usancc9394.spaces.live.com](http://www.usancc9394.spaces.live.com) (25 มิถุนายน 2551)

ระเบียบ ลางาม. วิจัยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษา ระดับ ปวช.3 การบัญชี นรีพร ชู่อภัย. (2552). งานวิจัยเรื่องการเสริมสร้างพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเชิงดอย (ดอยสะเก็ดศึกษา) จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม. เชียงใหม่: โรงเรียนบ้านเชิงดอย (ดอยสะเก็ดศึกษา).

นิตยา วิเศษพานิช. (2546). การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปงสนุก จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รัศมี เชื้อเจ็ดตน. (2539). การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แสวง ทาวดี. วิจัยการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาชั้น ปวช.1 ในการเรียนวิชาอุตสาหกรรมเกษตรเบื้องต้น ภาคเรียนที่1/47 โดยการจัดกิจกรรมเสริม [ออนไลน์] . เข้าถึงได้จาก [http:// www.learner .in.th](http://www.learner.in.th) (26 มิถุนายน 2551)

แสวง ทาวดี. วิจัยการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาชั้น ปวช.1 ในการเรียนวิชาอุตสาหกรรมเกษตรเบื้องต้น ภาคเรียนที่1/47 โดยการจัดกิจกรรมเสริม [ออนไลน์] . เข้าถึงได้จาก [http:// www.learner .in.th](http://www.learner.in.th) (26 มิถุนายน 2551)

ภาคผนวก

ภาพร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน

